

Dosar nr. 3r-272/23
2-22073917-01-3r-16102023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: jud. G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

DECIZIE

20 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența
Președinte, judecător
judecătorii

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul depus de Dumitru Roșca,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Roșca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni cu privire la obligarea includerii în stagiul de cotizare perioada necontributivă de la 03 iulie 1981 până la 30 septembrie 1981 inclusiv, perioada pregătirii militare exercitată în conformitate cu Ordinul Ministrului Apărării nr. 0200/140c, de pe lângă Universitatea Tehnică din Moldova,
împotriva încheierii din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Dumitru Roșca împotriva hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 26 mai 2022, Dumitru Roșca a depus la Judecătoria Criuleni, sediul central cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni cu privire la obligarea includerii în stagiul de cotizare perioada necontributivă de la 03 iulie 1981 până la 30 septembrie 1981 inclusiv, perioada pregătirii militare exercitată în conformitate cu Ordinul Ministrului Apărării nr. 0200/140c, de pe lângă Universitatea Tehnică din Moldova (f.d. 4-5).

Prin încheierea din 27 mai 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul central s-a strămutat acțiunea de contencios administrativ depusă de Dumitru Roșca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni spre judecare la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 23-25).

Prin hotărârea din 14 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Roșca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni cu privire la

obligarea includerii în stagiul de cotizare perioada necontributivă de la 03 iulie 1981 până la 30 septembrie 1981 inclusiv, perioada pregătirii militare exercitată în conformitate cu Ordinul Ministrului Apărării nr. 0200/140c, de pe lângă Universitatea Tehnică din Moldova, s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d. 59, 66-69).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 04 aprilie 2023, Dumitru Roșca a depus apel nemotivat (f.d. 64).

Prin încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Dumitru Roșca împotriva hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 76-79).

La data de 04 octombrie 2023, Dumitru Roșca a depus recurs împotriva încheierii din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea încheierii instanței de apel cu transmiterea cauzei pentru examinare la Curtea de Apel Chișinău (f.d. 85-86).

În motivarea recursului, recurentul Dumitru Roșca a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel, întrucât concluziile instanței de judecată, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

La fel, cu referire la netemeinicia încheierii contestate, recurentul a susținut că nici el și nici membrii familiei nu au recepționat hotărârea motivată primei instanțe.

Recurentul a accentuat că având în vedere că hotărârea motivată nu a fost recepționată, termenul pentru depunerea apelului motivat nu a început să curgă

Astfel, recurentul a considerat că se impune corectarea erorii și restabilirea dreptului la acces la justiție și un proces echitabil prin casarea încheierii din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei pentru examinarea în fond la instanța de apel.

La data de 16 octombrie 2023, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni copia recursului depus de Dumitru Roșca (f.d. 93).

Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Criuleni nu și-au valorificat dreptul procedural și nu au depus referințe.

În conformitate cu prevederile art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 19 septembrie 2023, fiind notificată lui Dumitru Roșca, la data de 21 septembrie 2023, ora 15:16, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul, anexat la actele cauzei (f.d. 80).

Astfel, instanța de recurs consideră că Dumitru Roșca s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs (f.d. 85).

Prin prisma art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Dumitru Roșca împotriva încheierii din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Actele cauzei denotă că, la 26 mai 2022, Dumitru Roșca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni cu privire la obligarea includerii în stagiul de cotizare perioada necontributivă de la 03 iulie 1981 până la 30 septembrie 1981 inclusiv, perioada pregătirii militare exercitată în conformitate cu Ordinul Ministrului Apărării nr. 0200/140c, de pe lângă Universitatea Tehnică din Moldova (f.d. 4-5).

Prin hotărârea din 14 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Roșca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni cu privire la obligarea includerii în stagiul de cotizare perioada necontributivă de la 03 iulie 1981 până la 30 septembrie 1981 inclusiv, perioada pregătirii militare exercitată în conformitate cu Ordinul Ministrului Apărării nr. 0200/140c, de pe lângă Universitatea Tehnică din Moldova, s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d. 59, 66-69).

Copia dispozitivului hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, expediată lui Dumitru Roșca, la adresa indicată în cererea de chemare în judecată – sat. XXXXX, r-nul XXXXX, a fost recepționată de către Dumitru Roșca la data de 23 martie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8004495948AS, anexat la actele cauzei (f.d. 61).

La 04 aprilie 2023, Dumitru Roșca a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 64).

Conform scrisorii de expediere a actului judecătorec cu nr. de ieșire 6133. 6134 din 31 mai 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a remis, prin intermediul oficiului poștal, la adresa reclamantului Dumitru Roșca, indicată în cererea de chemare în judecată – sat. XXXXX, r-nul XXXXX, copia hotărârii motivate din 14 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 70).

Copia hotărârii motivate a fost recepționată de către Dumitru Roșca la data de 09 iunie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8005100160AS, anexat la actele cauzei (f.d. 71).

Prin încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Dumitru Roșca împotriva hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 76-79).

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului împotriva hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la data de 10 iunie 2023 și a expirat la data de 10 iulie 2023, zi de luni.

Însă, Dumitru Roșca nu a prezentat motivarea apelului în termenul prevăzut de lege.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) lit. c) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare, prin poștă cu scrisoare recomandată.

Potrivit art. 109 alin. (2) din Codul administrativ, pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art. 22 alin. (3) din Codul civil, notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat.

Potrivit art. 22 alin. (4) din Codul civil, notificarea se consideră ajunsă la destinatar: când este predată destinatarului; când este predată la adresa poștală indicată de destinatar în acest scop ori, în lipsa acesteia, la sediul destinatarului persoană juridică sau la domiciliul destinatarului persoană fizică; în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar; sau când este pusă în orice alt fel la dispoziția destinatarului într-un loc și într-un mod care fac posibil în mod rezonabil accesul destinatarului, fără întârziere.

Reieșind din prevederile art. 22 alin. (5) din Codul civil, notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin. (4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întâi.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul recurentului, precum că Dumitru Roșca nu a recepționat nicio hotărâre motivată, reieșind din faptul că actele cauzei denotă contrariul.

Or, conform avizului de recepție a trimiterii poștale se confirmă recepționarea copiei hotărârii motivate, la adresa reclamantului Dumitru Roșca, indicată în cererea de chemare în judecată – sat. XXXXX, r-nul XXXXX, fiind indicat în compartimentul „numele destinatarului cu litere (sau alte date de identitate)” olograf numele și prenumele recurentului „Roșca Dumitru” (f.d. 71).

Mai mult, odată ce avizul de recepție a trimiterii poștale a fost completată în mod corespunzător și în lipsa situațiilor în care trimiterea poștală se înapoiază oficiului poștal, rezultă că trimiterea poștală a fost distribuită și respectiv recepționată de către destinatar, adică de către Dumitru Roșca.

Subsecvent, instanța de recurs învederează că hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct. 7 – 8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, din informația plasată pe portalul național al instanțelor de judecată rezultă că hotărârea motivată din 14 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată la data de 29 mai 2023.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul lui Dumitru Roșca, precum că termenul pentru depunerea apelului motivat nu a început să curgă.

Prin urmare, instanța de recurs concluzionează că Dumitru Roșca, având calitatea de reclamant în prezenta cauză, nu a respectat obligația sa pozitivă de a se interesa despre mersul dosarului în care este vizat.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că examinând admisibilitatea apelului la data de 19 septembrie 2023, instanța de apel întemeiat a considerat a fi incidente cazului prevederile art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ și prin încheierea contestată întemeiat a considerat ca fiind inadmisibil apelul depus de Dumitru Roșca.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ

trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului necorespunzător lui Dumitru Roșca, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Contrar acestor prevederi legale, recurentul Dumitru Roșca nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen și nu a depus la instanța de apel motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege.

La caz, Dumitru Roșca a neglijat obligația de a se conforma prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, adică de a prezenta motivarea apelului în termen de 30 de zile de la notificarea hotărârii primei instanțe.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurentul Dumitru Roșca sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Dumitru Roșca.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Dumitru Roșca.

Se menține încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Roșca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni cu privire la obligarea includerii în stagiul de cotizare perioada necontributivă de la 03 iulie 1981 până la 30 septembrie 1981 inclusiv, perioada pregătirii militare exercitată în conformitate cu Ordinul Ministrului Apărării nr. 0200/140c, de pe lângă Universitatea Tehnică din Moldova.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecătorii

Ion Malanciuc

Diana Stănilă